

Aktiviteter

Lärarhandledning till
www.varsamt.org

Inledning

I denna handledning ger vi förslag på aktiviteter som är kopplade till webbplatsen varsamt.org. Förslagen är framtagna med syftet att vara enkla och tydliga för både läraren och eleven.

Handledningen bygger på webbplatsens avdelningar "trender", "du väljer" och "tänk varsamt". Upplägget i handledningen är gjord med tanke på att genomförandet följer en viss ordning som gör att det endast behövs ett gemensamt tillfälle då ledaren introducerar webbplatsen i allmänhet och "du väljer" mer detaljerat. Aktiviteterna som följer efter den första genomgången behöver då inte ta någon större hänsyn till om hur eller när webbplatsen används. D.v.s. det har ingen avgörande betydelse om en övning inom t.ex. "trender" inleds eller avslutas med besök på webbplatsen.

Frågor och bilder finner du i respektive pdf-fil. Bilderna får fritt användas i undervisningssyfte. För annan användning av bilderna, kontakta Jamtli Bildbyrå.

Introduktion av webbplatsen

Förberedelse

Ordna möjlighet att visa webbplatsen via projektor eller annan storbildsvisning för grupp samt ge varje elev tillgång till en egen dator.

Förbered dig själv med att titta igenom presentationsfilmen som finns under fliken "om varsamt" och därunder "lärarhandledning".

Om webbplatsens alla delar skall fungera krävs att webbläsaren är Explorer 9 (eller nyare version) Chrome eller Firefox. Om äldre version av Explorer används kommer inte musiken under "trender" att fungera.

Genomförande

Alt. 1. Gå översiktligt igenom webbplatsen gemensamt med syftet att ge eleverna en första överblick.

Alt. 2 Om möjligheten till gruppvisning saknas, rekommenderas att varje elev tittar på presentationsfilmen, som du finner under fliken "om varsamt" och därunder "lärarhandledning". Eleverna kan då med fördel använda hörlurar.

Du väljer

Ett fönsterbyte är inte bara ett fönsterbyte. En tillbyggnad är inte bara flera väggar och ett tak. Det kan också betyda ett byte och förändring av husets kondition, karaktär och kvalitet.

Syftet med uppgiften är att ge eleverna en första instruktion till avdelningen "du väljer" för att ge bra förutsättningar att arbeta på egen hand.

Förhoppningen är att ökad kunskap och reflektion om hur olika åtgärder påverkar husets utseende kan bidra till större varsamhet.

Förberedelser

Skriv ut pdf-filen "du väljer" till varje elev.
Ordna möjligheten att visa webbplatsen via projektor eller annan storbildsvisning för gruppen.
Eleverna skall inte använda sina datorer vid denna första inledande genomgång. Det är du som gör en gemensam genomgång.

Genomförande

Gå till fliken "du väljer" på webbplatsen.
Kommentera startsidan med husets grundförutsättningar och att det finns fyra områden (fönster, tak, fasad, tillbyggnad), som kan åtgärdas samt vilken roll "Åsiktspanelen" har.

Välj "Tillbyggnad" och följ valserien;

1. Bygg till huset »
2. Förstora villan i markplan »
3. Bygg till i vinkel »
4. Modernt tillägg

Vid varje enskilt val förtydligas möjligheten att lyssna och titta på åsiktspanelens kommentarer. Observera att i de flesta fall finns nya filmer med nya åsikter vid varje valmöjlighet.

Låt därefter eleverna på egen hand arbeta igenom "du väljer" i ca 20 minuter. Under arbetet skall eleverna fundera och skriva ned svaren på frågorna i "Frågor-du väljer"

Diskutera elevernas svar med frågeställningar som:

- Blev resultatet av dina val en varsam eller ovarsam förändring?
- Ge exempel på en varsam och en ovarsam ombyggnad. Exemplet kan tas både från verkligheten och från webbplatsen.
- Hur påverkas ett hus med rött tak om man byter till ett svart tak?
- Vilket ansvar har du för det färdiga resultatet av en renovering, tillbyggnad eller liknande? Gör du som du är tillsagd eller vill/vågar/kan du ifrågasätta eller påverka valet av åtgärder?
- Kan du ge exempel på arbeten där du känner stolthet resp. skam över att du varit delaktig? Varför?
- Har du någonsin haft möjligheten att göra egna val i en byggprocess eller har du endast jobbat efter andras beslut och planer?

Trender

Ett hus är inte bara ett hus. Det kan vara vackert, fult, opraktiskt, praktiskt, tidstypiskt, imponerande, gammalt, nytt, sjukt, friskt, dyrt, billigt, fantastiskt, och mycket mera.

Syftet med uppgifterna är att låta eleven betrakta hus utifrån olika frågeställningar.

Förhoppningen är att ökad erfarenhet av olika sätt att se på hus kan leda till större varsamhet.

Övning 1

Förberedelser

Kopiera bilderna 1, 2, 3 samt frågeställningar "Trender 1" så att varje elev får en egen uppsättning.

Genomförande

1. Dela ut bild 1.
2. Presentera och dela ut frågeställningarna.
3. Ge eleverna 5 minuter att besvara frågeställningarna.
4. Dela därefter ut bild 2 och 3 enligt ovan.
5. Gå igenom elevernas markeringar och försök att diskutera sådant som:
  - Vilka likheter och skillnader ser vi hos de olika husen?
  - Vad är det vi uppskattar hos olika hus i fråga om utseende och karaktär?
  - Vad är du som privatperson beredd att satsa i tid och pengar för att behålla karaktären hos ditt eget hus?
  - Vad har du som yrkesperson för möjlighet att verka för att behålla karaktären hos ett hus?
  - Vilken betydelse har det att vara varsam om ett hus olika karaktärsdrag (färg, planlösning, materialval etc.) Har det någon betydelse? För vem har det betydelse, dig, dina barn, grannarna, kommunen, museet?

Övning 2

Förberedelser	Placera bilderna 4-15 på en vägg, whiteboard, bord eller liknande med syftet att skapa möjlighet för eleverna att se och skriva på bilderna.
Genomförande	<p>Använd frågeställningarna i "Trender 2" Presentera en fråga i taget.</p> <p>Diskutera elevernas markeringar efter varje fråga med den enkla följdfrågan; "Varför?"</p>

Tänk varsamt

En förändring kan vara till det bättre eller till det sämre beroende på vem som gör bedömningen. Det som är varsamt enligt mig kan vara en katastrof för dig.

Syftet med uppgiften är att ge eleven tillfälle att formulera egna val och åtgärder inom begreppet varsamhet.

Förhoppningen är att en reflektion över vad vi tycker, tänker samt planerar att genomföra i olika sammanhang kan leda till större varsamhet.

Förberedelse Kopiera sidorna "Varsamhet-Kök" till varje elev.

Genomförande Elevernas uppgift är att ge förslag på åtgärder i ett 1950-tals kök. Förfrågan som kommer från en fiktiv husägare ger ramarna. Läs igenom instruktionen för hela gruppen, förtydliga vid behov så att alla elever har förstått uppgiften. Eleverna behöver inte ta hänsyn till kostnader och tidsåtgång. Det väsentliga är att fokusera på åtgärdsförslagen utifrån begreppet varsamhet. Vid behov kan du som ledare förtydliga områden som:

Tak	Luckor	Spis
Golv	Bänkskivor	Kakel
Diskbänk	Skafferi	Belysning
Stommar	Kyl/frys	Beslag

Ge eleverna 30 minuter att lösa uppgiften. Eleven skriver sina förslag direkt på skisserna, drar pilar och förtydligar.

Diskutera elevernas svar med hjälp av frågeställningar som:

- I vilka fall har vi valt likartade åtgärder?
- I vilka fall skiljer sig åtgärderna åt tydligt?
- Vilken åtgärd var svårast att föreslå?
- Vilken åtgärd var lättast att föreslå?
- Vad betyder det för dig att vara varsam, att renovera varsamt?